

Beslutningsforslag nr. B 160. Fremsat den 26. marts 2004 af Elsebeth Gerner Nielsen (RV), Marianne Jelved (RV), Martin Lidegaard (RV) og Niels Helveg Petersen (RV)

Forslag til folketingsbeslutning

om en øget indsats for at undgå koncentration af sociale problemer i visse boligområder

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2004 at fremsætte lovforslag, som begrænser den sociale opsplitning på boligområdet. Der ønskes initiativer, som sikrer,

- 1) at alle kommuner forpligtes til at bruge deres anvisningsret i det almene boligbyggeri på en sådan måde, at der sikres en jævn fordeling af boligsociale opgaver i hele den almene boligmasse,
- 2) at alle kommuner hvert år til Økonomi- og Erhvervsministeriet afleverer en redegørelse for, hvilke initiativer kommunen har taget

med henblik på at modvirke social ghettodannelse og således sikre, at den enkelte borgers personlige kompetencer får de bedst tænkelige rammer at udfolde sig i til gavn for helheden og den enkelte selv, og

- 3) at Økonomi- og Erhvervsministeriet i samarbejde med andre relevante ministerier hvert år til Folketinget afleverer en redegørelse for den samlede indsats mod ghettodannelse baseret på kommunernes indberetninger.

Bemærkninger til forslaget

Forslagets indhold

Det Radikale Venstre mener, at der er behov for snarlige initiativer til begrænsning af koncentrationen af sociale problemer i visse boligområder. På den baggrund foreslås det, at regeringen inden udgangen af 2004 fremsætter lovforslag, som sikrer,

- 1) at alle kommuner forpligtes til at bruge deres anvisningsret i det almene boligbyggeri på en sådan måde, at der sikres en jævn fordeling af boligsociale opgaver i hele den almene boligmasse,
- 2) at alle kommuner hvert år til Økonomi- og Erhvervsministeriet afleverer en redegørelse for, hvilke initiativer kommunen har taget med henblik på at modvirke social ghettodannelse og således sikre, at den enkelte borgers personlige kompetencer får de bedst tænkelige rammer at udfolde sig i til gavn for helheden og den enkelte selv, og
- 3) at Økonomi- og Erhvervsministeriet i samarbejde med andre relevante ministerier hvert år til Folketinget afleverer en redegørelse for den samlede indsats mod ghettodannelse baseret på kommunernes indberetninger.

Bemærkninger til de enkelte punkter i forslaget

Ad. 1:

En social opsplitning på boligområdet er alvorlig, da den let fører til opsplitning i det øvrige samfund – herunder daginstitutioner og skoler, som er afgørende for den sociale integration. Undersøgelser viser eksempelvis, at børn, som kommer fra dårligt stillede familier, klarer sig bedst, hvis de kommer i en skole med mange stærke børn fra stærke familier. Derfor er det vigtigt at forebygge social opsplitning på boligområdet.

En stor del af overførselsmodtagere i den arbejdsdygtige alder er i dag henvist til at bo i det almene boligbyggeri, da det øvrige boligmarked er utilgængeligt for denne gruppe. Der er flere alvorlige problemer i den almene sektors virkemåde. Massiv subsidiering og balancelejeprincippet betyder, at ældre almene bo-

liger er meget billige og derfor ekstremt eftertragtede. Der er lange køer, og det er kun dem, som har stået længe på venteliste, der har en chance for at få en god lejlighed. Nye boliger er dyrere, har ofte dårligere be-liggenhed og er derfor ikke lige så attraktive.

Kommunerne har i dag anvisningsret til 25 pct. af boligerne i det almene byggeri. Dermed kan kommunerne skaffe tag over hovedet til de medborgere, som ikke har andre muligheder. Anvisningsretten er en compensation over for skatteborgerne, som så at sige betaler til, at de almene selskaber løser en boligsocial opgave. I princippet gælder de 25 pct. anvisningsret i hver enkelt boligafdeling.

Interne regler for oprykning af nuværende lejere samt fraflytningsmønstret i de forskellige afdelinger medfører imidlertid ghettodannelser i de mindst attraktive boligafdelinger, med mindre kommunerne fører en meget aktiv politik for at sprede den sociale belastning. Kommuner, der ikke gør denne aktive indsats, ender derfor i praksis med fortrinsvis at anvende anvisningsretten i en lille del af kommunens samlede almene boligbyggeri i stedet for at bruge den i hele den almene boligmasse.

Derfor foreslår Det Radikale Venstre, at kommunerne forpligtes til fortrinsvis at bruge den kommunale anvisningsret i de boligafdelinger, hvor antallet af anviste beboere er under gennemsnittet i kommunens almene byggeri.

Samtidig skal kommunen forpligtes til først og fremmest at anvise til boligafdelinger, hvor mere end 70 pct. af beboerne i den arbejdsduelige alder er i arbejde eller under uddannelse. Det vil skabe en langt mere ligelig fordeling af ressourcестærke og mindre ressourcестærke beboere og således medvirke til et mindre opspilt samfund. Det betyder omvendt, at kommunerne helt må afstå fra at anvise til boligafdelinger, hvor mindre end 70 pct. af beboerne i den arbejdsduelige alder er i arbejde eller under uddannelse.

I princippet kunne dette være umuligt, hvis der i kommunen ikke er en eneste almen afdeling med mere end 70 pct. beskæftigede eller uddannelsessøgende. Skulle kommuner komme i den situation, skal de i ste-

det forpligtes til at benytte anvisningsretten i de afdelinger, hvor beskæftigelsen er højest.

Den enkelte arbejdsløse boligsøgende får således anvist en bolig inden for samme tidshorisont som efter de gældende regler. Boligen bliver imidlertid anvist enten i en boligafdeling, hvor mere end 70 pct. af beboerne i den arbejdsduelige alder er i arbejde eller under uddannelse, eller i den afdeling med egnet ledig bolig, hvor beskæftigelsen er højest.

Solidaritets mellem stærke og mindre stærke i et samfund sikres ikke alene ved, at de stærke betaler for, at de mindre stærke får tag over hovedet. Det drejer sig i lige så høj grad om at skabe forpligtende fællesskaber, hvor alle tager del i ansvaret for helheden.

Ovenstående indebærer således:

- At kommunerne fortsat har anvisningsret til 25 pct. af alle almene boliger i kommunen.
- At når en eller flere afdelinger lukkes for anvisning, sker der en øget anvisning til andre afdelinger. Denne anvisning får forrang for alle andre ventelister – såvel interne som eksterne.

Det Radikale Venstre ønsker hermed at sikre, at borgere uden arbejde får bedre mulighed for at komme til at bo i de attraktive bebyggelser. Det nytter nemlig ikke blot at fjerne anvisningen til socialt belastede områder. Kommunen skal samtidig benytte sig af sin mulighed for at anvise til de populære bebyggelser med mange stærke beboere.

Det Radikale Venstre vender sig mod et generelt salg af almene boliger. Det vil være de attraktive boliger, der kan sælges. Tilbage vil være problemområderne, hvor det vil blive endnu vanskeligere end i dag at løse de sociale problemer. Hvis der kan indgås enkeltstående aftaler om salg af et begrænset antal boliger i socialt belastede områder, vil Det Radikale Venstre ikke på forhånd afvise dette.

I enkelte kommuner er der det særlige problem, at der ikke er ret mange almene boliger til kommunens store antal kontanthjælpsmodtagere. Derfor kan man overveje at pålægge disse kommuner at opføre flere almene boliger eller på længere sigt undersøge muligheder for tværkommunal anvisning (evt. med involvering af det kommende regionale niveau).

I forbindelse med boligforliget i finanslov 2003 fik Det Radikale Venstre indføjret en aftale om, at regeringen nedsatte et udvalg, som skulle se på, hvordan anvisnings- og oprykningsreglerne kunne ændres, så den almene sektor bedre kan løfte sin boligsociale opgave. Det Radikale Venstre har endnu ikke hørt fra dette udvalg. Der er endvidere blevet nedsat et nyt tværministerielt udvalg, som skal se på området. Det Radikale Venstre er usikker på, hvornår der kan ventes konkrete forslag, idet der foreløbig ikke er sket noget siden efteråret 2002. Derfor fremsættes beslutningsforslaget med Det Radikale Venstres bud på en bedre løsning, men Det Radikale Venstre er åben for andre tekniske løsninger, som kan modvirke social opsplitning.

Ad. 2:

Hver kommune forpligtes til at give en årlig redegørelse for, hvilke tiltag der gøres for at sikre en for kommunen mere repræsentativ sammensætning af beboerne i kommunens forskellige boligområder. Redegørelsen foreslås desuden at indeholde en beskrivelse af, hvordan man f.eks. gennem planlægning af skole-distrikter m.v. sikrer en for kommunen mere repræsentativ social sammensætning på alle kommunens forskellige skoler, daginstitutioner m.v. Kommunerne opfordres til at opstille konkrete, gerne kvantificerbare mål for kommunens arbejde med at modvirke ghettodannelse og sikre et generelt socialt løft i kommunen. Hermed tænkes på: Flere borgere i arbejde, færre boligområder med sociale problemer, færre børn med indlæringsproblemer osv.

Ad. 3:

Med henblik på at sikre, at arbejdet med at forebygge ghettodannelsen ikke bliver ved ordene, og at der rent faktisk gøres noget på alle niveauer for at udvikle et samfund, der hænger sammen, opfordres regeringen til en gang om året at udarbejde en redegørelse for indsatsen mod opsplitning og ghettodannelsen, baseret på kommunernes redegørelser.

Skriftlig fremsættelse

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en øget indsats for at undgå koncentration af sociale problemer i visse boligområder.

(Beslutningsforslag nr. B 160).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.